

Coimisiún na Scrúduithe Stáit State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination, 2011

HEBREW STUDIES

HIGHER LEVEL

Time: 3 hours

Total Marks: 400

All four sections, **A**, **B**, **C** and **D** must be attempted. Each section carries 100 marks.

SECTION A

Candidates must answer on ONE passage only

1. אלו דברים שאין להם ישעור.
יהפאזה ינהכורים ינהראיון
ינגמילות חסדים יתלמוד תורה.
אלו דברים שאדם אוכל
פירותיהם בעולם הזה והקנו
ינקמת ילו לעולם הבא יכבוד
אב ואם ינגמילות חסדים
ינהבאת שלום בין אדם
לחברו יתלמוד תורה כנגד
כלם.

(a) In the passage above, how does the writer make use of the biblical texts to support his argument? (25)

(b) Write a brief note on each of the following words:

ינהכורים ינהראיון (25)

(c) Write a short essay outlining the role of women in biblical and post-biblical tradition. Support your answer with appropriate biblical and Mishnaic references. (50)

OR

2. ותבא בת שבע אל המלך החזק והמלך זקן מאד ואבישג השונמית
משרת את המלך ותקוד בת שבע ותשתחו למלך ויאמר המלך מיה
לך ותאמר לו אדני אתה נשבעת ביהוה אלהיך לאמתך כי שלמה
בנך ימלך אחרי והוא ישב על כסא י ועתה הנה אדניה מלך ועתה
אדני המלך לא ידעת י ויזבח שור ומריא יוצאן לרב ויקרא לכל בני
המלך ולאבנתר הכהן וליאב שר הצבא ולשלמה עבדך לא קרא:
ואתה אדני המלך עיני כל ישראל עליה להגיד להם מי ישב על
כסא אדני המלך אחרי י והנה בשבב אדני המלך עם אבנתו
והייתי אני ובני שלמה חטאים:

(a) In what way does the passage above accurately reflect the general confusion as to who is to succeed to the throne? (25)

(b) Parse and translate the following three words:

ותקוד נשבעת להגיד (25)

(c) Write a short essay evaluating the successes and failures in the life of King Solomon. Support your answer with historical and biblical references. (50)

SECTION B

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

דְּרִשׁוּ-טוֹב וְאַל-רַע לְמַעַן תִּחְיוּ
וַיְהִי-כֵן יְהוָה אֱלֹהֵי-צְבָאוֹת אֲתֶכֶם בְּאִשֶׁר אָמַרְתֶּם: שְׂנֵאוּ-רַע וְאַהֲבוּ
טוֹב וְהִצִּיגוּ בַשַּׁעַר מִשְׁפָּט אוֹלֵי יַחֲנֹן יְהוָה אֱלֹהֵי-צְבָאוֹת שְׂאֲרִית
יוֹסֵף: לָכֵן כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֲדֹנָי בְּכָל-רַחֲבוֹת
מִסְפָּד וּבְכָל-חֲוֹצוֹת יֵאֱמָרוּ הוֹי־הוּ וְקִרְאוּ אֶכֶר אֶל-אֲבֵל וּמִסְפָּד אֶל-יֹדְעֵי
נְהִי: וּבְכָל-בְּרָמִים מִסְפָּד כִּי-אֶעֱבֹר בְּקִרְבָּךְ אָמַר יְהוָה:

- (a) Situate the message of the prophet, expressed in the passage above, within its historical and religious contexts. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay discussing the stance taken by the biblical prophets on behalf of the weak and defenceless in society. Support your answer with appropriate biblical and historical references (50)

OR

2.

מִשְׁנֵה יֵב
יְהִלֵּל וְשִׂמְאֵי קִבְּלוּ יִמְהֵם. הִלֵּל
אוֹמֵר יִהְיֶה מִתְּלִמִּדָיו שֶׁל אֶהְרֹן,
אוֹהֵב שְׁלוֹם, וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב
אֶת-יְהִבְרִיּוֹת, וּמְקַרְבֵּן יִלְתַּוְּרָה.
מִשְׁנֵה יֵד
יְהוּא הָיָה אוֹמֵר אִם אֵין אָנִי לִי מִי
יִלִּיז וּכְשֶׁאֲנִי לְעֵצְמִי מָה יֵאָנִי?
וְאִם לֹא עֲכָשְׁיוּ יֵאִמְתִּי?

- (a) Comment on the significance of the short sayings of Hillel in the passage above. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the main themes found in **either** the *Book of Proverbs* **or** the *Book of Ecclesiastes*. Support your answer with appropriate biblical references. (50)

SECTION C

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

לְמַנְצֵחַ מְזֻמּוֹר לְדוֹד: יַעֲנֶה יְהוָה בְּיוֹם צָרָה יִשְׁגָּבֶךָ שֵׁם אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב: יִשְׁלַח-עֲזָרָךְ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָ: יִזְכֹּר כָּל-מִנְחָתְךָ
וְעוֹלֹתֶיךָ יִדְשְׁנָה סֵלָה: יִתֶּן-לְךָ כָּל־בִּבְרָךְ וְכָל-עֲצָתְךָ יִמְלֵא: גְרַנְנָה |
בִּישׁוּעָתְךָ וּבִשְׁם-אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל יִמְלֵא יְהוָה כָּל-מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: עֲתֵדָה יְדַעְתִּי
כִּי הוֹשִׁיעַ | יְהוָה מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבּוֹרֹת יֵשַׁע יִמְיָנו: אֱלֹהֵי
בְּרַכָּב וְאֱלֹהֵי בְּסוּסִים וְאֲנַחְנוּ וּבִשְׁם-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר: הֵמָּה כָּרְעוּ וַנִּפְּלוּ
וְאֲנַחְנוּ קָמְנוּ וַנִּתְעוֹדֵד:

(a) Do the details found in the Psalm above offer any indication as to its possible origin and to the context in which it may have been used in Ancient Israel? (25)

(b) Parse and translate the following three words:

יִסְעָדֶךָ כָּל־בִּבְרָךְ יִמְלֵא (25)

(c) Write a short essay illustrating the importance of the Temple in Ancient Israel. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

OR

2.

בְּיוֹם הַהוּא קִרַּשׁ
הַמֶּלֶךְ אֶת-תוֹךְ הַחֵצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בַיִת-יְהוָה כִּי-עָשָׂה שֵׁם אֶת-הָעֵלָה
וְאֶת-הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי-מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה
קָטַן מִהַכִּיל אֶת-הָעֵלָה וְאֶת-הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים: וַיַּעַשׂ
שְׁלָמָה בְּעֵת-הַהִיא | אֶת-הַחֹטֵג וְכָל-יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהַל גְּדוֹל מִלְּבֹא
חֶמֶת | עַד-נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים
אַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם:

(a) From your knowledge of the background to the passage above, comment on the significance of the activities undertaken by the king. (25)

(b) In your opinion, why does the author in the passage above emphasise the following point?

קָהַל גְּדוֹל מִלְּבֹא חֶמֶת | עַד-נַחַל מִצְרַיִם (25)

(c) Write a short essay outlining the most important religious symbols encountered by the Jew during his or her lifetime. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

SECTION D

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

וְעֵתָהּ כִּה־תֹאמַר לְעַבְדֵי לְדָוִד כֹּה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנְּהוּה מֵאֲחֵר הַצֵּאן לְהִיּוֹת נָגִיד
עַל־עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל: וְאַהֲיָה עִמָּךְ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּלְכֶת וְאַכְרַתָּה אֶת־
כָּל־אֲיִבֶיךָ מִפְּנֵיךָ וְעָשִׂיתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־
וְשִׁמְתִי מְקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וְנִטְעַתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגֹז עוֹד וְלֹא־
יִסִּיפוּ בְנֵי־עוֹלָה לְעֲנוֹתוֹ כְּאֲשֶׁר בְּרֵאשׁוֹנָה: וְלִמְן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי
שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחְתִּי לְךָ מִכָּל־אֲיִבֶיךָ וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי־
בֵּית יַעֲשֶׂה־לְךָ יְהוָה: כִּי אֶמְלֹאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וְהִקִּימְתִי אֶת־
וְרַעַף אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמַּעֲיָךְ וְהִכִּינְתִּי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ: הוּא יִבְנֶה־בֵּית
לְשִׁמִּי וְכִנְנְתִּי אֶת־כֶּסֶף מִמְּלַכְתּוֹ עַד־עוֹלָם:

- (a) Comment on the importance of the promises made in the passage above for the people of Israel. (25)
- (b) Give a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay describing the role played by Moses and Joshua in establishing and maintaining the covenant between God and his people.

Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

OR

2.

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה רְנֹן
לְיַעֲקֹב שְׂמֵחָה וְצִהְלוֹ בְּרֵאשׁ הַגּוֹיִם הַשְּׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה
אֶת־עַמָּךְ אֶת־שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל: הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבְּצִיתִי־ם
מִיַּרְבְּתֵי־אֶרֶץ בָּם עוֹר וּפֶסֶחַ הַרְרָה וְיִלְדַת יַחְדָּו קָהַל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הִנֵּה:
בְּבִכְי יָבֹאוּ וּבִתְחֻנוּנִים אוֹבִילִם אוֹלִיכִם אֶל־נַחְלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל
יִבְשְׁלוּ בָּהּ כִּי־הִיִּיתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאֵב וְאֶפְרַיִם בְּכָרִי הוּא:

- (a) Comment on the promises made in the passage above in the light of the context from which the passage is taken. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the evidence from the Bible and Mishnah to support the view that the Messiah can have both *kingly* and *priestly* qualities. (50)
- Support your answer with appropriate biblical and Mishnaic references.

Blank Page

Blank Page

Blank Page